میراث

بناهای تاریخی آسیب‌دیده اصفهان روی مدار بازسازی

مدیرعامل سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری اصفهان از پیشرفت ۸۰درصدی عملیات مرمت و بازسازی بناهای تاریخی آسیب‌دیده ناشی از حملات اخیر خبر داد و گفت: دو هفته آینده، بخش عمده‌ای از آسیب‌های ساختاری بناها به‌طور کامل برطرف خواهد شد.محمدعلی ایزدخواستی با اشاره به جزئیات آسیب‌های وارده به اماکن تاریخی تحت نظارت این سازمان یا دارای کارکرد عمومی اظهار کرد: به دلیل انفجارهای رخ داده در مناطق جنوبی اصفهان، تعدادی از تکایا و بناهای ارزشمند مجموعه تاریخی تخت فولاد دچار آسیب شدند که شهرداری بلافاصله عملیات نجات‌بخشی و مرمت آن‌ها را آغاز کرد.

وی به تشریح وضعیت برخی از این بناها پرداخت و افزود: تکیه کازرونی که به تازگی مرمت آن به پایان رسیده بود، با کمال تأسف در این حملات آسیب جدی دید، اما هم‌اکنون عملیات بازسازی مجدد آن کلید خورده و در تکیه مادر شازده نیز اقدام‌های سازه‌ای و تحکیمی برای رفع خطر و پایداری این بنا صورت گرفته است.

وی بیان کرد: تکیه میرزایی این بنا به دلیل مجاورت با محل انفجارها، در معرض آسیب شدید بود که عملیات مرمت و حفاظت آن با جدیت در حال پیگیری است.مدیرعامل سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری اصفهان به آخرین وضعیت دولت‌خانه صفوی و خسارت وارده به قلب تاریخی شهر اشاره کرد و گفت: در مجموعه دولت‌خانه صفوی و به دلیل اصابت‌های صورت گرفته به محدوده استانداری، آسیب‌های زیادی به بناهای پیرامونی وارد شد، از جمله عمارت رکیب‌خانه (موزه هنرهای معاصر اصفهان) دچار خسارت فراوان شد که همکاران ما به سرعت وارد فاز اجرایی مرمت آن شده‌اند.

ایزدخواستی تصریح کرد: تا امروز حدود ۸۰درصد از مرمت آسیب‌های ناشی از جنگ در این بخش‌ها انجام شده است و بر اساس برنامه‌ریزی‌ها، این عملیات تا دو هفته آینده به پایان می‌رسد و آسیب‌های ساختاری کاملاً برطرف خواهد شد.

وی همچنین درباره وضعیت عمارت تالار تیموری خاطرنشان کرد: به دلیل پیچیدگی‌های ساختاری و معماری خاص تالار تیموری، کارشناسان در حال حاضر مشغول سنجش دقیق میزان آسیب‌ها و مطالعات اولیه هستند.

■رعایت اصالت در بازسازی

مدیرعامل سازمان نوسازی و بهسازی شهر اصفهان در پایان و در پاسخ به دغدغه کارشناسان و فعالان میراث فرهنگی مبنی بر ضرورت حفظ کیفیت و اصالت در مرمت‌ها و پرهیز از کار شتاب‌زده (وصله‌کاری) تأکید کرد: شهرداری اصفهان خود را متعهد به حفظ دقیق اصالت معماری این بناها می‌داند.

به گزارش ایرنا، حملات دشمن از شنبه ۹ اسفند در پایتخت و دیگر شهرهای کشور از جمله اصفهان تا اعلام آتش‌بس دوهفته‌ای در بامداد ۱۹ فروردین انجام شد و استان اصفهان پس از تهران، هدف بیشترین آماج حملات دشمنان قرار گرفت.

اصفهان با نصف جهان که از نظر تعدد اماکن تاریخی به موزه روباز ایران شهرت دارد در آسیب به این اماکن بی‌نصیب نماند. طی حملات و تهاجم هوایی آسیب‌های گسترده‌ای به تعدادی از بناهای تاریخی شهر اصفهان گزارش شد و طی آن باغ موزه «چهلستون» اصفهان که در فهرست آثار یونسکو قرار دارد، بر اثر موج حملات و بمباران‌ها دچار آسیب‌های جدی شد. تزئینات آینه‌کاری ایوان ستون‌دار باغ موزه چهلستون اصفهان، اتاق‌های نقاشی و همچنین درب و پنجره‌های نفیس آلت و لغت بر اثر موج بمباران ۱۸ اسفند دچار آسیب‌های جدی شدند.

گفتنی است در پی بمباران استانداری اصفهان، آسیب‌های جدی به بافت تاریخی شهر و آثار ارزشمند میراث فرهنگی، به ویژه دولت‌خانه صفوی وارد شد. تالار تیموری، عمارت جبه‌خانه (موزه هنرهای معاصر)، عمارت رکیب‌خانه (موزه هنرهای تزئینی اصفهان)، تالار اشرف و کاخ موزه چهلستون از جمله آثار دولت‌خانه صفوی هستند که بر اثر موج انفجارها دچار آسیب‌های جدی در ساختار و تزئینات وابسته به معماری شدند.

دفن زباله در طبیعت، زیست‌بوم هیرکانی و زاگرس را به چالش کشیده است

«جنگل» قربانی خاکسپاری زباله‌ها

فاطمه طالبیان شریف | طبیعت هر سرزمینی، آینه‌ای از شیوه زیست و نگاه مردمان آن به آینده است. در میان جلوه‌های گوناگون طبیعت ایران، جنگل‌ها جایگاهی ویژه‌دارند؛ عرصه‌هایی زنده که نفس شهرها را تازه می‌کنند، آب را در دل خود نگه می‌دارند و مأمن هزاران گونه گیاهی و جانوری‌اند. این اکوسیستم‌های ارزشمند نه‌تنها پشتوانه‌ای زیستی، بلکه سرمایه‌ای فرهنگی و اقتصادی برای نسل‌های امروز و فردا به شمار می‌روند. با این حال، فشارهای ناشی از توسعه نامتوازن و مدیریت نادرست پسماند، برخی از این زیست‌بوم‌ها را با چالش‌هایی روبه‌رو کرده است. وقتی چرخه مصرف بدون برنامه‌ریزی برای بازیافت و بازگردانی منابع ادامه پیدا کند، پیامدهای آن دیر یا زود در طبیعت نمایان می‌شود؛ از تغییر کیفیت خاک و آب گرفته تا کاهش جذابیت‌های گردشگری و افزایش هزینه‌های اجتماعی. چنین مسائلی نشان می‌دهد موضوع فقط یک دغدغه محیط زیستی نیست، بلکه با سلامت عمومی و اقتصاد محلی نیز پیوند خورده است.

برای واکاوی دقیق‌تر این مسئله و بررسی پیامدهای آن از منظر علمی و مدیریتی، با احمد رحمانی، بازنشسته مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع به گفت‌وگو نشستیم تا ابعاد مختلف این چالش و راهکارهای پیش‌رو را بررسی کنیم.

■با توجه به گزارش‌های میدانی درباره دفن یا رهاسازی پسماندها در جنگل‌های شمال کشور، آیا می‌توان این وضعیت را یک «تهدید امنیت زیستی» دانست یا صرفاً یک تخلف زیست‌محیطی است؟

متأسفانه وضعیت نابهنجار دفن زباله در جنگل‌ها را هم در جنگل‌های شمال و هم در جنگل‌های زاگرس شاهد هستیم. این زباله‌ها به دلیل اینکه تفکیک نمی‌شوند، از مواد مختلفی از جمله مواد پلاستیکی و مواد دیگری تشکیل شدند که دیر تجزیه می‌شوند و در جنگل‌ها می‌مانند. این زباله‌ها تهدید جدی برای محیط زیست و جنگل‌ها محسوب می‌شود و وضعیت نابهنجاری از لحاظ بوی تعفن و منظره ایجاد کرده‌به ویژه شیرابه‌هایی که از این زباله‌ها خارج و وارد خاک شده و خاک را آلوده می‌کند و سپس وارد آب‌های سطحی شده و جریان پیدا کرده و سم تولید می‌کند.

جنگل‌های شمال در زمینه‌های محیط زیست، بهره‌برداری، اقتصادی و ذخیره آب نقش مهمی ایفا می‌کنند، بسیاری از آب‌ها از جنگل‌ها سرچشمه می‌گیرند و این آلودگی آب‌ها هم به خاک و هم به آب‌هایی که جریان پیدا کرده سرایت می‌کند و ممکن است در آینده آب‌های زیرزمینی را آلوده کند.

ما با این معضل در شهرهای شمال مواجهیم و یکی از معضلات و تهدیدهایی که داریم به ویژه در منطقه گیلان، آلودگی آب‌های زیرزمینی است که منشأ آن هم دفن زباله‌ها و هم دفع فاضلاب‌ها در آب‌های زیرزمینی است که تهدید عمده‌ای برای شهرهای شمالی و محیط زیست و منابع طبیعی محسوب می‌شود.

■مهم‌ترین پیامدهای کوتاه‌مدت و بلندمدت دفن زباله در جنگل چیست؟

پیامد کوتاه‌مدت همان بحث زیبایی منظر است؛ چراکه یکی از کارکردهای مهم جنگل‌های ما که باید به آن توجه و روی آن سرمایه‌گذاری شود مسئله گردشگری است؛ گردشگری اکنون در دنیا صنعتی است که جایگزین بسیاری از منابع شده و درآمدزیادی برای کشورهای مختلف ایجاد می‌کند.

کشور ما هم برای گردشگری مستعد است و گردشگرهای داخلی و بین‌المللی می‌توانند منبع درآمد بزرگی باشند و کشور باید در آینده در این راستا حرکت کند. ما کشوری هستیم که از نظر اکولوژیکی شرایط بسیار متفاوتی داریم و این می‌تواند منبع درآمد بسیار خوبی برای کشور باشد و جایگزین صنایع وحتی نفت شود.

وقتی ما برای جنگل‌ها و مناظرمان اهمیت قائل نباشیم، این سرمایه بزرگ را از دست می‌دهیم و به منابعی که فناپذیرند مانند نفت، معادن و جاهایی که جایگزین نمی‌شوند روی می‌آوریم ولی صنعت گردشگری صنعتی است که درآمدش می‌تواند تداوم داشته باشد.

بسیاری از کشورها حتی کشورهای همسایه ما مانند ترکیه و امارات اکنون منبع درآمد عمده‌شان از گردشگری است و ما متأسفانه با بی‌توجهی به این موضوع این منبع عظیم را از دست می‌دهیم.

از نظر پیامدهای درازمدت هم مسئله آلودگی مطرح است که هم موجب آلودگی هوا و هم آب می‌شود، البته مهم‌ترین آن آلودگی آب است. وقتی در درازمدت آب‌های سطحی و حتی خاک آلوده شوند به این زودی قابل اصلاح و بازگرداندن نیستند. در خصوص این مواد سمی نیز مسئله انسان و بقیه موجودات مطرح است.

■ترکیب شیمیایی شیرابه زباله‌های دفن شده در جنگل‌ها معمولاً شامل چه آلاینده‌هایی است و چه تأثیری بر بافت خاک دارند؟

گازهای خارج شده از این مواد به صورت آمونیاک و مواد دیگر وارد خاک می‌شوند و مواد دیگری نیز حاوی عناصر سنگین مانند سرب، نیکل و روی هستند که در زباله‌ها فراوان‌اند.

متأسفانه زباله‌های ما تفکیک نمی‌شوند و مخلوطی از مواد مختلفی هستند و عناصر سنگین مانند سرب، نیکل، روی و حتی مس در آن‌ها زیاد است که وارد خاک و آب می‌شوند و مستقیم یا غیرمستقیم به مصرف می‌رسند.

به هر حال موجوداتی که از این‌ها استفاده می‌کنند حتی گیاهانی که آن‌ها را جذب می‌کنند و بعد انسان استفاده می‌کند همه می‌تواند خطرساز باشد و به صورت سم برای انسان و موجودات دیگر و حتی گیاهان مشکل ایجاد کند.

■دفن زباله چه نقشی در برهم خوردن زنجیره غذایی جنگل داشته و چه خسارت اقتصادی به منطقه وارد می‌کند؟

وقتی این آلودگی‌ها زیاد شوند بیماری ایجاد می‌کنند؛ از طرفی موضوع زیبایی منظر نیز مطرح است که از بین می‌رود و بویی که ایجاد می‌کند موجب می‌شود گردشگر و افراد کمتری به این مناطق مراجعه کنند. بنابراین از نظر اقتصادی نیز زیانبار است. اصلاح خاک و آب هم تقریباً کار غیرممکنی است و اگر بخواهیم به حالت اول برگردانیم باید با هزینه بسیار زیادی برای اصلاح خاک و آب اقدام کنیم.

■برای جبران خسارت جنگل‌های آلوده چه برنامه‌هایی باید اجرا شود؟

اصلاح کار ساده‌ای نیست، راهکار این است که ما از ابتدا درباره موضوع دفن زباله‌ها فکر کنیم و با تکنیک‌های جدیدی که وجود دارد به جداسازی زباله‌ها اقدام کرده و بعد زباله‌های تر و زباله‌های با قابلیت تبدیل را به کودهای قابل استفاده در منابع طبیعی تبدیل کنیم.

اکنون در بسیاری از شهرها اقدام‌هایی انجام شده و از لحاظ فنی و فناوری مشکلی در این زمینه نداریم، در واقع از نظر اجرایی با مشکل مواجهیم. در بسیاری از شهرها مانند کرمانشاه این اقدام را انجام داده‌اند به عنوان مثال خانمی طرفدار محیط زیست با کمک محیط زیست و استانداری کارخانه ایجاد کرده و زباله‌ها را به کودهای حاصلخیز تبدیل می‌کند؛ در واقع از زباله‌هایی که آنجا وجود دارد مقدار زیادی کودهای قابل استفاده استحصال می‌کنند که به طبیعت برمی‌گردد و نه تنها مضر نیستند بلکه در راستای تقویت خاک و حاصلخیزی خاک هم از این مواد استفاده می‌شود؛ یعنی اگر درست عمل شود زباله‌ها به جای اینکه زیانبار باشند برای ما می‌توانند منافع زیادی نیز داشته باشند.

■در صورت ادامه این روند، پیش‌بینی شما از وضعیت این اکوسیستم در ۱۰ سال آینده چیست؟

نمی‌گویم زباله‌ها کل جنگل‌ها را از بین می‌برند ولی در مکان‌هایی که زباله دفن می‌شود هم در شمال و هم در غرب کشور در مریوان آثار زیانبار به شدت قابل مشاهده است. وقتی این زباله‌ها در طبیعت توسط باد جابه‌جا می‌شوند بسیاری از آن‌ها مانند پلاستیک‌هایی که رها می‌شوند منظره بسیار بدی ایجاد کرده و جانوران زیادی از جمله سگ، روباه، شغال و موش در آن مکان تجمع پیدا می‌کنند که خودشان عامل انتقال بسیاری از بیماری‌ها هستند. در درازمدت نباید اجازه دهیم این وضعیت ادامه پیدا کند و حتماً باید برای این موضوع فکری اساسی بشود وگرنه آسیب جدی به همه اکوسیستم‌هایی که درگیر هستند، وارد می‌آید.

خبر

گرگان- دوشنبه؛ مسیر هوایی جدید برای گردشگری سلامت

توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل هوایی و برقراری پرواز مستقیم میان گرگان و دوشنبه، پایتخت تاجیکستان می‌تواند فصل تازه‌ای در رونق گردشگری سلامت، افزایش تبادلات اقتصادی و گسترش روابط فرهنگی ایران با کشورهای آسیای میانه را رقم بزند. به گزارش ایرنا، استان گلستان به دلیل همجواری با کشورهای آسیای میانه و اشتراکات تاریخی و فرهنگی با ملت تاجیک از موقعیتی ممتاز برای توسعه تعاملات منطقه‌ای برخوردار است اما نبود پرواز مستقیم با تاجیکستان تاکنون مانعی جدی بر سر راه بهره‌برداری کامل از این فرصت بوده است.

در همین راستا، معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار گلستان در نشست بررسی توسعه مراودات با تاجیکستان که با حضور مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گلستان، رئیس اتاق بازرگانی گرگان و فعالان بخش خصوصی برگزار شد، بر ضرورت راه‌اندازی خط هوایی گرگان- دوشنبه تأکید کرد. عبدالعلی کیان‌مهر با اشاره به لغو روادید میان ایران و تاجیکستان گفت: این اقدام بستر مناسبی برای افزایش تعاملات اقتصادی، گردشگری و فرهنگی میان دو کشور فراهم کرده و گلستان می‌تواند نقش محوری در این ارتباطات ایفا کند. وی افزود: بسیاری از شهروندان تاجیکستان برای دریافت خدمات درمانی، گردشگری و تجاری به ایران سفر می‌کنند اما به دلیل نبود پرواز مستقیم از گلستان، مسیر سفر آنان به سایر استان‌های کشور هدایت می‌شود.

معاون اقتصادی استاندار گلستان ادامه داد: ایجاد پرواز مستقیم گرگان- دوشنبه علاوه بر تسهیل رفت و آمد گردشگران و بیماران، موجب رونق هتل‌ها، مراکز درمانی، شرکت‌های خدمات گردشگری و افزایش تبادلات تجاری میان دو طرف خواهد شد.

کیان‌مهر با تأکید بر ظرفیت‌های استان در حوزه گردشگری سلامت اظهار کرد: وجود پزشکان متخصص، مراکز درمانی مجهز و هزینه مناسب خدمات پزشکی در گلستان، مزیتی رقابتی برای جذب گردشگران سلامت از تاجیکستان و دیگر کشورهای آسیای میانه ایجاد کرده است.

وی همچنین از برنامه‌ریزی برای دعوت از سفیر تاجیکستان، برگزاری نشست‌های مشترک اقتصادی و امضای تفاهم‌نامه‌های همکاری خبر داد.

جدول ۹۴۵۸

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

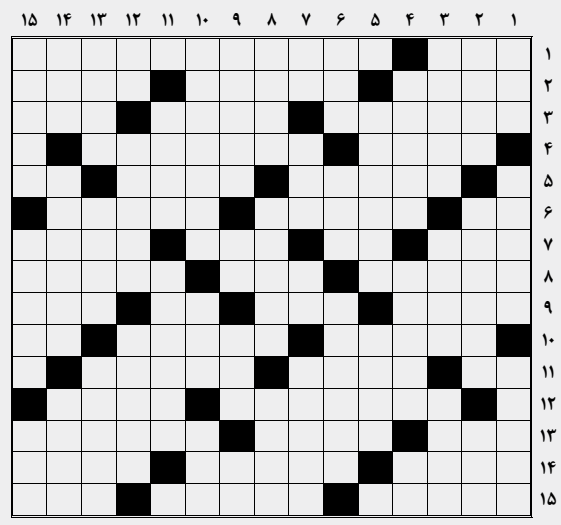

■افقی

۱. افسر - ... لاسیف الا ذوالفقار ۲. گوشه‌ها - به معنای پاورچین به کار می‌رود- برای اینکه ۳. آگاه - فتوا دادن - پدر حضرت ابراهیم(ع) ۴. از لوازم پرواز - آرام گرفتن ۵. شهری در فلسطین اشغالی که در اختیار تشکیلات خودگردان قرار دارد - واهمه - خودکار در گویش دانش‌آموز لندنی ۶. عزیز عرب - پیدانشدنی - ممکن بودن ۷. تزویر - رودخانه اروپایی - خالص - ایالتی در هندوستان ۸. محل کار کارگر - ابزار دفاعی جنگی قدما - یدک‌کش حمل بار ۹. ورزشی با میز، توپ و راکت - چغندر پخته - بیماری - پرده‌دری ۱۰. پیوند - جوجه‌تیغی - حرف و ضمیر انگلیسی ۱۱. راز - خدای عشق یونان باستان - آهنگین ۱۲. این موجود آبزی ۹ مغز و سه قلب دارد - ماه پاییزی ۱۳. عضو پرواز - نام چند تن از پادشاهان فرانسه - شهر قنات قصبه ۱۴. خلایق - نمک طبی خوردنی - شلتوک ۱۵. نوعی کلاغ کوچک - پایتخت ویتنام - برای

■عمودی

۱. سبزی خرد کردنی - نوعی کفپوش ساختمانی - جانفدای میهن ۲. پیامبر صبور - راهی که کوتاه‌ترین فاصله تا مقصد را داشته باشد - مادر ترکی ۳. در حال جوشیدن - ساعت‌ساز باسابقه سوئیسی - انکرالاصوات ۴. کشور چایی - پررو - گرفتنی از خلافکار ۵. پیل الکتریکی - نمونه و مدل ۶. کلمه‌ای در مقام شرط - نرم‌کننده مزاج - نوعی بستنی براساس بسته‌بندی ۷. نت چهارم - پسوند شباهت - دشنام - از انواع حساب بانکی ۸. برقراری ارتباط تلفنی - قلعه تاریخی این شهر سیستان و بلوچستان مربوط به دوره ساسانیان است - نام دخترانه ایرانی ۹. پیدا شده - آزاده دشت کربلا - دیروز عرب - لحظه ۱۰. وام‌خواهی - خودروساز ورشکسته کره‌ای - قرض ۱۱. اقیانوس کم جنب و جوش - پسر جنگل ۱۲. حرص و طمع - جایزه معتبر بین‌المللی سینمایی - اراذل ۱۳. جوانمرد - همسر نیکوکار فرعون - ناخلف ۱۴. تکان و جنبش - از جرایم بازی فوتبال - شیون کردن ۱۵. دوستان - سیماب - عبادتگاه راهب

حل جدول شماره قبل